

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه گیلان

دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اداری

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

عنوان:

رابطه ی فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش

آموزان:

نقش تعدیل کننده ی اندازه ی مدرسه

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر سیاوش طالع پسند

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر لاله جمشیدی

پژوهشگر:

فرزانه روئینی ثانی

اسفند ماه ۱۳۹۲

دانشگاه سمن
دانشکده اقتصاد، مدیریت
و علوم اداری

باسمه تعالی

شماره

تاریخ

پیوست

صورت جلسه دفاع

با تأییدات خداوند متعال جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد آقا/خانم: فرزانه روئینی ثانی

در رشته: مدیریت آموزشی گرایش: ----- به تعداد: ۴ واحد

تحت عنوان: "رابطه فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان: نقش تعدیل کننده اندازه مدرسه"

با حضور استاد راهنما، استاد مشاور و هیئت داوران در دانشکده اقتصاد و مدیریت ۹۲/۱۲/۱۷ تشکیل گردید. در این جلسه، پایان نامه با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت.

نامبرده نمره ۱۸ با درجه بسیار خوب دریافت نمود.

امضا

نام و نام خانوادگی راهنما: سیاوش طالع پسند

امضا

نام و نام خانوادگی مشاور: لاله جمشیدی عاب

امضا

نام و نام خانوادگی داور: علی اکبر امین بیدختی

امضا

نام و نام خانوادگی داور: داود فیض

دکتر مجید مداح
رئیس دانشکده

دکتر مرتضی ملکی
مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده

سمن، کیلومتر ۵ جاده دامغان

پروین شماره ۱

تلفن: ۰۲۳۱-۳۳۵۴۷۸

تلفن: ۰۲۳۱-۳۳۵۴۱۰۰

(داخلی ۲۳۷۲)

کلیه ی حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه (رساله) متعلق به دانشگاه سمنان است.

تعهد نامه

اینجانب فرزانه روئینی ثانی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته ی مدیریت آموزشی دانشگاه سمنان دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اداری گروه مدیریت صنعتی تعهد می نمایم که محتوای این پایان نامه نتیجه ی تلاش و پژوهش های خود بوده و از هیچ منبعی کپی برداری نشده و به پایان رسانیدن آن نتیجه ی تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید محترم بوده است. در صورت اثبات خلاف مندرجات فوق، به تشخیص دانشگاه مطابق با ضوابط و مقررات حاکم (قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی، ضوابط و مقررات آموزشی، پژوهشی و انضباطی...) با اینجانب رفتار خواهد شد و حق هرگونه پاسخگویی به اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی و مراجع ذی صلاح (اعم از اداری و قضایی) به عهده ی اینجانب خواهد بود و دانشگاه هیچ گونه مسئولیتی در این خصوص نخواهد داشت.

فرزانه روئینی ثانی

۹۳/۲/۳۱

تقدیم بہ

سہ وجود مقدس:

آنان کہ ناتوان شدند تا ما بہ توانایی برسیم...

مویںشان سپید شد تا ما رو سفید شویم...

وعاشقانہ سوختند تا کرمانش وجود ما وروسنگر را همان باشند...

پدرانمان

مادرانمان

استادانمان

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس خدای را که توفیق کسب دانش و معرفت را به ما عطا فرمود. در اینجا بر خود لازم می دانم از تمامی اساتید بزرگوار، به ویژه اساتید دوره می کارشناسی ارشد که در طول سالهای گذشته مراد تحصیل علم و معرفت و فضائل اخلاقی یاری نموده اند تقدیر و تشکر نمایم.

از استاد گرامی و بزرگوار جناب آقای دکتر سیاوش طالع پسند که راهنمایی اینجانب را در انجام پژوهش و نگارش این پایان نامه تقبل نموده اند نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

از سرکار خانم دکتر لاله جمشیدی به عنوان مشاور که بارها به منی خود مرا مورد لطف قرار داده اند

کمال تشکر را دارم.

چکیده

فرهنگ مدرسه عامل پیوند دهنده ای است که معلمان، والدین و مدیران برای نگاهی هماهنگ به شیوه ها و سنت های محلی (منطقه ای) خود، نیازمند آن هستند. هدف این پژوهش بررسی رابطه ی فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان با نقش تعدیل کنندگی اندازه مدرسه بود. مطالعه حاضر با روش همبستگی اجرا شد. کلیه ی معلمان مقطع ابتدایی شهرستان اسفراین جامعه ی آماری این مطالعه را تشکیل می دادند ($N = 605$). شرکت کنندگان ۲۲۰ معلم (۸۸ مرد، ۱۳۲ زن) بودند که با روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. همه ی آنها پرسشنامه ی فرهنگ مدرسه را تکمیل کردند. داده ها با مدل رگرسیون چندگانه و تکنیک جانسن- تایمن تحلیل شدند. یافته ها نشان داد از بین مؤلفه های فرهنگ مدرسه صرفاً مؤلفه ی روابط همکاران پیش بینی کننده ی معنادار پیشرفت تحصیلی بود. همچنین، یافته ها حاکی از این بود که در مدارس با حجم کوچک رابطه ی پیشرفت تحصیلی با مؤلفه ی روابط همکاران مثبت و معنادار بود ولی در مدارس با اندازه ی بزرگ این رابطه مشاهده نشد. یکی از مؤلفه های افزایش پیشرفت تحصیلی توجه به فرهنگ مدرسه است. در مدرسه ها ی با اندازه ی کوچک این مؤلفه نقش مؤثری در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی ایفا می کند.

کلید واژه ها: فرهنگ مدرسه، پیشرفت تحصیلی، اندازه ی مدرسه، مقطع ابتدایی

فهرست مطالب

عنوان..... صفحه

فصل یکم: کلیات پژوهش

۱-۱. مقدمه.....	۲
۲-۱. بیان مسئله.....	۳
۳-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش.....	۸
۴-۱. هدف های پژوهش.....	۹
۵-۱. سؤال های پژوهش.....	۱۰
۶-۱. جامعه ی آماری.....	۱۰
۷-۱. نمونه ی آماری پژوهش.....	۱۰
۸-۱. قلمرو زمانی، مکانی و موضوعی.....	۱۱
۹-۱. تعریف مفهومی متغیرها.....	۱۱
۱۰-۱. تعریف عملیاتی متغیرها.....	۱۱

فصل دوم: مروری بر پیشینه

۱-۲. مقدمه.....	۱۶
۲-۲. مبانی نظری.....	۱۷
۱-۲-۲. مفهوم فرهنگ.....	۱۷
۲-۲-۲. تعریف فرهنگ.....	۱۸
۳-۲-۲. حوزه های نفوذ فرهنگ.....	۲۰
۱-۳-۲-۲. فرهنگ منطقه ای.....	۲۰
۲-۳-۲-۲. فرهنگ صنعتی.....	۲۱
۳-۳-۲-۲. فرهنگ حرفه ای.....	۲۱
۴-۳-۲-۲. فرهنگ وظیفه ای.....	۲۲
۵-۳-۲-۲. فرهنگ سازمانی.....	۲۲
۴-۲-۲. تعریف فرهنگ سازمانی.....	۲۳
۵-۲-۲. ویژگی های فرهنگ سازمانی.....	۲۳
۶-۲-۲. عناصر و مؤلفه های فرهنگ سازمانی.....	۲۵
۷-۲-۲. ابعاد فرهنگ سازمانی.....	۲۶
۸-۲-۲. نقش فرهنگ سازمانی.....	۲۶
۹-۲-۲. مفهوم فرهنگ سازمانی و نقش آن در سازمان ها.....	۲۸
۱۰-۲-۲. فرهنگ مدرسه.....	۲۹
۱۱-۲-۲. تأثیر محیط بر فرهنگ مدرسه.....	۳۶
۱-۱۱-۲-۲. عدم اطمینان.....	۳۷
۲-۱۱-۲-۲. گردآمدگی.....	۳۸

۳۹ کمیابی ۳-۱۱-۲-۲
۴۰ پیشرفت تحصیلی ۱۲-۲-۲
۴۲ اندازه ی مدرسه ۱۳-۲-۲
۴۴ پیشینه ی تجربی ۳-۴
۴۴ رابطه ی فرایند تدریس و یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۱-۳-۲
۴۷ رابطه ی فرایند یادگیری و تدریس و رابطه ی همکاران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۲-۳-۲
۴۸ نقش مدیر و معلم در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۳-۳-۲
۴۹ رابطه ی اندازه مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۴-۳-۲
۵۱ رابطه ی دخالت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۵-۳-۲
۵۱ رابطه ی تسهیلات فیزیکی مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ۶-۳-۲
۵۵ روابط سایر متغیرها با فرهنگ مدرسه و عناصر آن ۷-۳-۲

فصل سوم: روش شناسی

۶۰ مقدمه ۱-۳
۶۰ موضوع پژوهش ۲-۳
۶۰ روش پژوهش ۳-۳
۶۰ جامعه ی آماری ۴-۳
۶۱ نمونه ی آماری و روش نمونه گیری ۵-۳
۶۱ ابزاراندازه گیری (ابزار گردآوری اطلاعات) ۶-۳
۶۱ پرسشنامه ی فرهنگ مدرسه ۱-۶-۳
۶۳ اندازه ی مدرسه ۳-۶-۳
۶۳ اعتبار و روایی ابزار گردآوری داده ها ۱-۱-۶-۳
۶۴ روش تجزیه و تحلیل داده ها ۷-۳
۶۴ آزمون های آماری مورد استفاده پژوهش ۸-۳
۶۴ چگونگی اجرای پژوهش ۹-۳

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل اطلاعات

۶۷ مقدمه ۱-۴
۶۷ یافته های جمعیت شناختی ۲-۴
۷۰ پاسخ به سؤال های پژوهش ۳-۴

فصل پنجم: نتیجه گیری

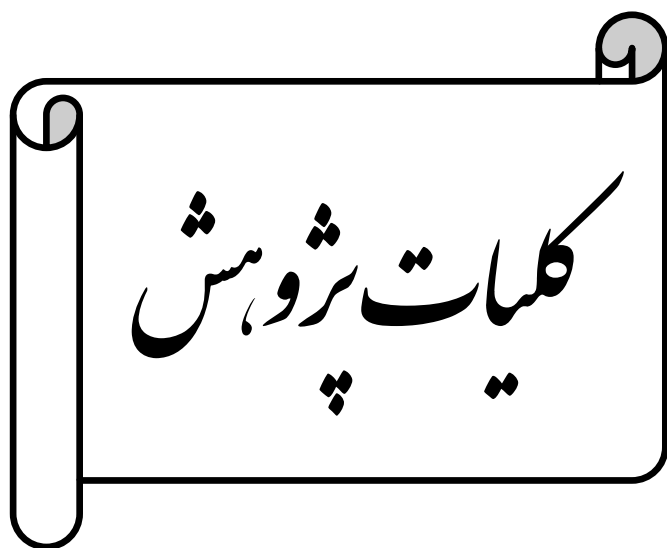
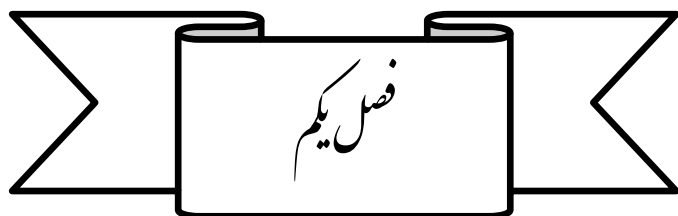
۷۸ مقدمه ۱-۵
۷۸ تفسیر یافته های پژوهش ۳-۵
۸۲ محدودیت های پژوهش ۵-۵
۸۳ پیشنهادها برای پژوهش های آینده ۵-۶
۸۶ منابع فارسی
۸۸ منابع لاتین

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۳. ضریب اعتبار مؤلفه های فرهنگ مدرسه..... ۶۳
- جدول ۱-۴. توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه به تفکیک جنسیت..... ۶۷
- جدول ۲-۴. توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه به تفکیک مدرک تحصیلی..... ۶۸
- جدول ۳-۴. توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه به تفکیک پایه ی تحصیلی..... ۶۹
- جدول ۴-۴. میانگین و انحراف استاندارد یافته های جمعیت شناختی..... ۶۹
- جدول ۴-۵. میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی مؤلفه های فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی..... ۶۹
- جدول ۶-۴. ضرایب استاندارد و خام رگرسیون متغیرهای ابعاد فرهنگ مدرسه بر پیشرفت تحصیلی..... ۷۰
- جدول ۷-۴. ضرایب استاندارد و خام رگرسیون متغیر ارتباط با همکاران، اندازه مدرسه و تعامل آنها بر پیشرفت تحصیلی..... ۷۱
- جدول ۸-۴. رگرسیون پیشرفت تحصیلی بر ارتباط با همکاران در نقاط میانگین و یک انحراف استاندارد بالا و پائین میانگین..... ۷۲

فهرست شکل ها

شکل ۱-۴. اثر تعامل روابط با همکاران و پیشرفت تحصیلی در سطوح اندازه ی مدرسه ۷۴

۱-۱. مقدمه

در عصر حاضر که جهان رو به ترقی و پیشرفت ناگهانی است و کشور ما هم دوران حساسی را می گذراند، نقش سازمان های اداری، صنعتی و مخصوصاً آموزشی در چرخه ی اقتصاد و توسعه و پیشرفت اهداف عالی مملکت انکار ناپذیر است. اما آیا تمام آنها در حصول به هدف های تعیین شده موفق بوده اند؟ حقیقتاً جای تعمق و تأمل دارد. یکی از عوامل اساسی و کلیدی، فرهنگ قوی است که بر آن سازمان ها حاکم است و شناخت این عوامل و تقویت آنها و برطرف کردن نقاط ضعف شان گامی در جهت کامیابی سازمان ها و نیل به اهداف عالی آنها خواهد بود. برای شناخت سازمان و رفتارها و عملکرد کارکنان، شناخت فرهنگ گامی اساسی و بنیادی است. زیرا با اهرم فرهنگ به سادگی می توان انجام تغییرات را تسهیل و جهت گیری های جدید را در سازمان پایدار کرد. از این رو فرهنگ سازمانی به سادگی یک عامل اساسی در

موفقیت سازمان و تحقق اهداف بلند مدت سازمان است. متأسفانه در بسیاری از سازمان ها، پرورش فرهنگ سازمانی به عنوان مهمترین وظیفه ی مدیران مورد توجه نیست. درحالی که فرهنگ سازمانی روی تمام جنبه های سازمان تأثیر می گذارد و در هر سازمانی پدیده ای به دور از تأثیر فرهنگ نیست. درحقیقت فرهنگ دارای کارکردهای متفاوتی است و کارکرد آن در سازمان های مختلف، متفاوت است. برای مثال فرهنگ حاکم بر مدارس متفاوت از فرهنگ حاکم بر سازمان های صنعتی است. با توجه به اینکه آموزش و پرورش یک نهاد انسان محور است و کارش تعلیم و تربیت نسل آینده و زمینه ساز پرورش نیروی انسانی ماهر و توانا ی کشور است و نقش بنیادی و کلیدی در میزان موفقیت سازمان ها دارد فرهنگ سازمانی نقش به سزایی در میزان موفقیت این نهاد خواهد داشت، برای تقویت و ارتقای فرهنگ سازمانی موجود ابتدا می بایست فرهنگ حاکم بر مدرسه را مورد بررسی و شناخت قرار داد تا از این طریق نقاط قوت و نقاط قابل بهبود شناسایی شده و زمینه ی ارتقای آنها فراهم آید. در این فصل ابتدا به بیان مسئله ای پرداخته می شود که دراین پژوهش در پی دستیابی به آن هستیم. بعد از بیان اهمیت و ضرورت انجام پژوهش، سؤال ها و هدف های پژوهش بیان می شود. سپس جامعه و نمونه ی آماری و قلمرو مکانی، زمانی و موضوعی پژوهش معرفی می شود و در نهایت تعریف های مفهومی و عملیاتی از متغیرهای پژوهش ارائه می شود.

۱-۲. بیان مسئله

فرهنگ مدرسه^۱ و نقش آن در مدرسه ها از موضوعات در حال رشد در ادبیات رهبری آموزشی است. همانند بسیاری از مفاهیم علوم انسانی و اجتماعی، تعریف واضح، همه پسند و هماهنگ از فرهنگ مدرسه وجود ندارد. تعریف هایی که در متون پژوهشی ارائه شده است،

^۱ - School Culture

متأثر از تعریف کلی واژه ی فرهنگ است. دیل و بولمن^۱ (۱۹۹۱) به این نکته اشاره کرده‌اند که فرهنگ هم محصول و هم فرایند است. فرهنگ به عنوان یک محصول، تجسم آگاهی متراکم از اعضای گذشته سازمان است، اما فرهنگ به عنوان یک فرایند به طور مستمر تجدید شده و به وسیله اعضای جدید که راه های قدیمی را طی می‌کنند، دوباره خلق می‌شود (به نقل از مقتی زاده، ۱۳۸۱). فرهنگ مجموعه ای است از اصول اساسی و راه حل های مشترک برای مشکلات جهانی تطابق بیرونی (چگونه زنده بمانیم) و انسجام درونی (چگونه کنار هم بمانیم). این مفروضات و اصول اساسی در طول زمان تکامل می یابند و از نسلی به نسل دیگر منتقل می شوند (اد شاین^۲، ۱۹۸۵). مارگارت مید^۳ (۱۹۵۳) فرهنگ را الگوی رفتاری مشترک تعریف نموده است. اما برای ارائه یک تعریف دقیق از فرهنگ، فقط مشاهده ی رفتارها و آیین ها کافی نیست. آنچه مهم است، معنا و مفهوم آن رفتارها است. یک رفتار خاص می تواند معانی متفاوتی داشته باشد و رفتارهای متفاوت می توانند معنایی واحد داشته باشند. (دئال^۴، ۱۹۹۳). مفهوم فرهنگ مدرسه، چهارچوب وسیعی است که به کمک آن روابط پیچیده درون مدرسه بهتر درک می شود، فهم مسائل و مشکلات دست اندرکاران مدرسه و کسانی که سازنده فلسفه وجودی مدرسه و تعلیم و تربیت هستند، یعنی دانش آموزان آسانتر می شود. محیط آموزشی از نظر ریشه داربودن آموزه هایی که برای زندگی بزرگسالان آینده مورد استفاده قرار می گیرند، غنی تر می شود و تمرین زندگی اجتماعی درمدرسه با جدیت بیشتری توأم خواهد شد. فرهنگ مثبت مدرسه کارایی و بهره وری مدرسه را بهبود می بخشد. در مدارس با فرهنگ های منفی یا دلسرد، کارکنان هدف های جداگانه دارند، هیچ درکی از تعهد به رسالت مدرسه احساس نمی کنند، و انگیزه اندکی برای بهبود یافتن دارند. در مدارس با فرهنگ حرفه ای قوی، کارکنان در

^۱-Deal & Bolman

^۲-Sehein

^۳-Margaret Mead

^۴- Deal

هنجارهای پایدار تحصیلی و بهسازی سهیم هستند، ارزش یادگیری دانش آموز بیش از راحتی شخصی است، و تصور می شود که همه بچه ها می توانند یاد بگیرند. در این مدرسه ها فرهنگ، همکاری برای حل مسئله، برنامه ریزی و تصمیم گیری برای دست یابی اطلاعات را تقویت می کند. فرهنگ های حرفه ای برای پرورش بهره وری مفید هستند (دیل و پترسون، ۲۰۰۹).

فرهنگ مدرسه باید دارای ویژگی هایی باشد که بتواند ضمن ایجاد اشتراک در بین مفروضات بنیادی، ارزش ها و هنجارهای کارکنان یک مدرسه، آن مدرسه را از سایر مدارس متمایز سازد. پس مدیران باید ابداع کنندگان کارکردهایی باشند که بتواند مدرسه را منحصر به فرد سازد (اگورلو^۱، ۲۰۰۹). فرهنگ هر سازمانی از جمله مدرسه اساساً به "فرهنگ سازنده" یا متخصص در مقابل "فرهنگ دفاعی" طبقه بندی شده است (شیم^۲، ۲۰۱۰). برای مثال، در طبقه ی فرهنگ سازنده یا متخصص کارکنان دارای انتظارات رفتاری و هنجارهای موفقیت، نوآوری، شایستگی، حمایت و مسئولیت هستند و برپاداش برای عملکردشان تأکید می کنند. در مقابل، در طبقه فرهنگ دفاعی یا سخت/مقاوم، کارکنان دارای انتظارات رفتاری و هنجارهای تصدیق، مطابقت با آیین و رسوم قدیم، وابستگی، مخالفت، قدرت، صورت بندی و سرکوبی هستند (گلیسون^۳، ۲۰۰۷، گلیسون، دیکسی و گرین^۴، ۲۰۰۶).

مطالعات نشان می دهد که فرهنگ مدرسه با متغیرهای متعدد مرتبط است. برای مثال، عارفی، رحمانی و صفایی (۱۳۸۹) رابطه ی ابعاد فرهنگ مدرسه را با انگیزه ی پیشرفت در دانش آموزان راهنمایی بررسی کردند. یافته های آنها نشان داد که ابعاد فرهنگ مدرسه می توانند انگیزه ی پیشرفت دانش آموزان را پیش بینی کند. بین ادراکات دانش آموزان از فرهنگ مدرسه در ابعاد نگرش به تحصیل و یادگیری، رفتارها و پیامدهای آموزشی یادگیری گروهی و

¹- Ugurlu

²- Shim

³- Glisson

⁴- Glisson, Dukes & Green

محیط فیزیکی مدرسه، با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه‌ی معنادار وجود دارد (رجائیان، ۱۳۸۷). گاه، یانگ و فرایزر^۱ (۱۹۹۵) گزارش کردند که بین متغیرهای فرهنگ مدرسه و پیشرفت تحصیلی رابطه‌ی مستقیم وجود دارد. حسین چاری (۱۳۸۲) نشان داد که تأثیر ابعاد فرهنگ مدرسه به عنوان یک کل، در مقایسه با ابعاد آن به عنوان متغیرهایی مجزا، بر پیامدهای شناختی و رفتاری فرایند تحصیل بیشتر بوده است. همچنین تأثیر فرهنگ مدرسه بر پیشرفت تحصیلی و خودتنظیمی در رفتارهای نوع دوستانه معنادار بود. محمدی، ترک زاده، باقری، امیری و آزادی (۱۳۹۰) به این نتیجه دست یافتند که هم در معلمان مرد و هم معلمان زن، دو بعد فرایند و ارتباط فرهنگ مدرسه، پیش بینی کننده‌ی معنادار سازگاری نوآورانه برای یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات است. در معلمان مرد، بعد فرایند و در معلمان زن، بعد فرایند و ارتباط فرهنگ مدرسه، پیش بینی کننده‌ی معنادار سازگاری نوآورانه‌ی آنان برای تدریس از طریق اینترنت می باشد. یافته‌ها نشان می دهد که عوامل پیش بینی کننده‌ی فرهنگ مدرسه لزوماً موفقیت دانش آموزان را پیش بینی نمی کند (نو،^۲ ۲۰۱۲). دورنس بلند^۳ (۲۰۱۲) گزارش کرد که بین عناصر فردی فرهنگ مشترک و موفقیت دانش آموزان و بین موفقیت دانش آموزان در ریاضی و عناصر شناخته شده‌ی فرهنگ مدرسه مانند مأموریت، دیدگاه، ارزش‌ها و هدف‌های مشترک رابطه‌ی معنا دار وجود دارد.

یک متغیر تعدیل کننده در پیشینه‌ی پژوهش اندازه‌ی مدرسه^۴ است. اندازه‌ی مدرسه به صورت‌های متعدد تعریف شده است. اندازه‌ی مدرسه اشاره به تعداد دانش آموزانی دارد که در مدرسه ثبت نام می کنند. بزرگ، متوسط و یا کوچک بودن اندازه‌ی مدرسه با توجه به تعداد دانش آموزانی است که در آن تحصیل می کنند، که از مطالعه‌ی دیگر و

^۱- Goh, Young, & Fraser

^۲-Noe

^۳- Bland

^۴- Scoole Size

از کشوری به کشور دیگر و از دیدگاه یک پژوهشگر نسبت به دیگری متفاوت است. به عنوان مثال، کننت^۱ (۱۹۵۹) مدرسه ای را بزرگ می داند که جمعیت آن حدود ۴۰۰ دانش آموز باشد. اما از نظر بارکر و گامپ^۲ (۱۹۶۴) یک مدرسه ی بزرگ ۲۲۸۷ دانش آموز دارد. فاکس^۳ (۱۹۸۱) معتقد است که مدرسه ی بزرگ دارای ۱۰۰۰ دانش آموز است.

جوّ یادگیری و فرهنگ مدرسه تابع اندازه ی مدرسه است. تاکر^۴ (۱۹۹۷) گزارش می کند که جوّ یادگیری در مدرسه های کوچکتر بهتر از مدرسه های بزرگتر است، زیرا در مدرسه های کوچکتر دانش آموزان و معلمان آگاهی بیشتری از همدیگر دارند. به این ترتیب می توان استدلال کرد، فرهنگ مدرسه یا دست کم بعضی از مؤلفه های آن در مدرسه های کوچک متفاوت از مدرسه های بزرگ است. سالفی و سعید^۵ (۲۰۰۷) رابطه ی بین اندازه ی مدرسه و فرهنگ مدرسه را با موفقیت تحصیلی دانش آموزان متوسطه بررسی کردند. یافته های این مطالعه نشان داد که فرهنگ مدرسه در مدرسه های کوچک نسبت به مدرسه های بزرگ نقش بارزتری دارد. آنها گزارش کردند که اندازه ی مدرسه به طور مستقیم هم بر فرهنگ مدرسه و هم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان اثر می گذارد. با توجه به نقش اندازه مدرسه، می توان فرض کرد اندازه ی مدرسه نقش یک متغیر تعدیل کننده را در رابطه ی فرهنگ مدرسه و موفقیت تحصیلی ایفا می کند. فرض بر آن است که مدرسه های کوچک دارای فرهنگ علمی بهتری نسبت به مدرسه های متوسط و بزرگ هستند. در مدرسه های کوچکتر احتمال بیشتری وجود دارد که معلمان و دانش آموزان اسامی همدیگر را بدانند و علایق خود را بروز بدهند. اعتماد، همکاری، جوّ و دیگر متغیر های حاکم بر مدرسه به طور مستقیم یا به طور غیر مستقیم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد. به هر حال نتیجه ی همه ی مطالعات در این

¹ - Conent

² - Bavker & Gamp

³ - Fox

⁴ - Taker

⁵ - Salfi & Saeed

زمینه هماهنگ نیست. جونز و ازیف^۱ (۲۰۱۱) نشان دادند که نه تنها رابطه‌ی آماری معنی داری بین اندازه‌ی مدرسه و پیشرفت تحصیلی در پایه‌های تحصیلی سوم و ششم وجود ندارد، بلکه بین اندازه‌ی مدرسه و موفقیت تحصیلی در پایه‌ی سوم در حوزه‌های خواندن و ریاضی رابطه‌ی وجود ندارد. با این وجود، رابطه‌ی معنی داری بین اندازه‌ی مدرسه و پیشرفت تحصیلی در حوزه‌ی نوشتن وجود داشت. در اسکول، هال کاسیس و سورنی^۲ (۲۰۰۱) به این نتیجه رسیدند که کنترل ویژگی‌های جمعیتی دانش‌آموزان و عوامل محیطی از جمله کلاس، اندازه‌ی مدرسه و اندازه‌ی منطقه‌ی مدرسه مانع پیشرفت تحصیلی می‌شود که بیشترین اثر بر روی عملکرد دانش‌آموزان مدرسه با اندازه‌ی متوسط مشاهده شده است. در مطالعه‌ی دیگر کاسلین و کوتن^۳ (۲۰۰۱) دریافتند که در مدرسه‌های کوچک معلمان رضایت بیشتری دارند و نرخ همکاری بین دانش‌آموزان بالاتر است. بدین ترتیب، می‌توان این فرض را مطرح کرد که شدت رابطه‌ی فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی احتمالاً به تبع اندازه‌ی مدرسه تغییر خواهد کرد. با توجه به مرور پیشینه پژوهش، این مطالعه درصدد پاسخ به این سؤال است که آیا فرهنگ مدرسه و مؤلفه‌های آن می‌تواند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را پیش بینی کند؟ آیا اندازه‌ی مدرسه می‌تواند در رابطه‌ی فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی نقش تعدیل کننده ایفا کند.

۱-۳. اهمیت و ضرورت پژوهش

ضرورت انجام این مطالعه آن است که به دست اندرکاران و مسئولین آموزش و پرورش در شهرستان اسفراین کمک کند تا از مؤلفه‌هایی که در برگیرنده فرهنگ حاکم بر مدرسه است، از جمله (فرایند تدریس و یادگیری، سنجش کلاس درس، نقش آموزشی و اداری مدیر و

^۱ - Jones & Ezeife

^۲ - Driskol, Halcoussis & Svorny

^۳ - Kaselin &Koten